

GrønsagsNYT

Nr. 12 // 28. august 2017

Aktuelt

Så blev det endelig lidt sommer og endda til den tørre side generelt. Det stiller krav til fortsat vanding i de kulturer, der skal holdes i vækst. På en del bedrifter dør man nu stadig med kompakt og iltfattig jord efter kraftige regnfald i juli-august og her gælder det om at få løsnet mellem rækkerne og supplere med bladgødning, hvor rødderne er for dårlige. I kålen ses der på samme baggrund en del tilfælde af kålbrok. Der er kommet gang i diverse insekter, f.eks. trips og kålbladlus, så vær opmærksom på disse.

INDHOLD:

Tilskudsmuligheder.....	1
Lovstof og regler	2
Økologi	2
Nyt om kemi.....	2
Nyt om enkelte grønsagskulturer:	3
Salat	3
Kål	3
Løg.....	4
Gulerod, persillerod og pastinak	5
Rødbeder	6
Sødkartofler	6
Arrangementer.....	7

Tilskudsmuligheder

Ansøgningsrunde om tilskud til prydblante og frugt- og grøntprojekter

Bestyrelserne for

Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneriprodukter og

Promilleafgiftsfonden for frugtavlen og gartneribruget

har besluttet afholdelse af ansøgningsrunde om tilskud til projektgennemførelse i 2018.

Ansøgninger skal være fonde i hænde senest den 2. oktober 2017 kl. 12.00.

Ansøgningsskemaer med vejledning

kan hentes på www.produktionsafgiftsfond.dk og www.promilleafgiftsfond.dk.

På hjemmesiderne findes information om vilkår for tilskud herunder fondenes strategi og tildelingskriterier.

For yderligere information kontakt Ole Bønnelycke på olbo@danskgartneri.dk eller telefon 36 16 62 00.

Miljøteknologi ordningen åbner den 1. august 2018

Spørg altid om muligheder for tilskud, inden du går i gang med et projekt. Kontakt : Mona H. Christensen, Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N. Tlf.: 8740 5478. E-mail: mhc@seges.dk

Lovstof og regler

Indberetning af gødningsleverancer

Frist for indberetning af gødningsleverancer f.eks. i forbindelse med salg af handelsgødning for perioden 1.august 2016 til 31.juli 2017 er den 1.september. Gødningsleverandører og landmænd, der videresælger gødning, skal hvert år indberette oplysninger om kvælstofholdige gødningsleverancer i Landbrugs- og Fiskeristyrelsens indberetningssystem for leverandører, og derfor skal alle virksomheder, der leverer gødning til andre virksomheder, være tilmeldt som leverandør i Leverandørregister for gødningsleverancer.

Økologi

Sådan dokumenterer du, at dine afgrøder er økologiske

Mange nye økologer er i fuld gang med at høste deres første økologiske afgrøder eller omlægningsafgrøder. Du kan bruge fællesskemaet for 2017 eller en økologistatuserklæring som dokumentation, hvis du endnu ikke har modtaget økologistatuserklæring for 2017.

[Læs hele nyheden](#)

Nyt om kemi

Nye krav til sprøjteteknik, Boxer

1. august trådte en ny bekendtgørelse i kraft, som gør anvendelse af afdriftsreducerende sprøjteteknik ved prosulfocarb-sprøjtninger til et lovkrav.

Kravene er forklaret i dette link:

https://www.landbrugsinfo.dk/Maskiner-markteknik/Sproejteteknik/Sider/pl_17_2439_Afdrifts-reduktion_prosulfocarb_bekendtgoerelse.aspx

Nyt om enkelte grønsagskulturer:

Salat

Salatbladlus

Som anført i tidligere nyhedsbreve, er der fundet salatbladlus i visse marker og indflyvningen fra vinterværterne er næppe overstået endnu. Udover, at mange sorter er NAS resistente (altså mod salatbladlusen), er de fleste konventionelle salater tiltrukket fra insektcoatede frø el. lign., så de er beskyttet mod angreb de første 4-5 uger fra udplantning. Det er derfor vigtigt at holde øje med kulturen, når denne virkning hører op.

Bremia

Der ses hist og her angreb af bremia (salatskimmel) i ikke fuldt resistente sorter af diverse salat-typer. Det er ikke overraskende i et fugtigt år og det plejer kun at blive værre i takt med mere nattedug og dermed længere tids bladfugt. I konventionel salat kan der behandles præventivt med [Aliette WG 80](#) eller [Previcur Energy](#) hurtigt efter udplantning. Det kan også anbefales at skifte mellem midler med forskellig virkemekanisme, så resistens undgås mest muligt. Revus tilhører f.eks. en anden resistensgruppe end [Amistar](#) og [Signum WG](#).

I konventionel og økologisk salat er det muligt at behandle angrebne planter med midlet Armicarb 85 SP med 3 kg pr. ha, max 8 behandlinger med 7-10 dages interval og en behandlingsfrist på 1 dag. Der er tale om en minor use godkendelse:

<http://www.gartneriraadgivningen.dk/upl/website/armicarb-85-sp/GP17Armicarb85SPfinal.pdf>

Kål

Generelt

Væksten er de fleste steder ganske udmærket og specielt i hovedkål til lager giver det anledning til lidt udfordring fremadrettet, da det formentlig vil blive nødvendigt at høste ind til lager noget før end planlagt, hvis størrelsen skal holdes og kålen ikke blive for moden.

Kålsommerfugle og ugler

Der er efterhånden større angreb at se af både stor og lille kålsommerfugl samt af kåluglen og gammauglen. Især larverne af lille kålsommerfugl, kåluglen og gammauglen, er generende i kålene, da de sviner meget med ekskrementer. Kålmøl derimod er kun et problem meget lokalt i år.

Larver af kålmøl, kålsommerfugle og kålugler kan bekæmpes i rødkål, hvidkål, savoykål, blomkål, broccoli og rosenkål med 85 g [Steward](#) pr. ha; der er 1 dags sprøjtefrist (dog 28 dage i rosenkål) og et loft på 3 behandlinger pr. sæson. Må kun bruges uden for biernes flyvetid.

Det er også muligt (også i konventionel produktion!) at anvende Dipel DF eller Turex WG/WP på de helt små larver, men det kræver en periode med stille og fugtigt vejr for at være effektivt. Der er ingen behandlingsfrist på disse B.t. midler, der også er godkendt i økologisk produktion.

Uanset valg af middel opnås klart bedre effekt, når der anvendes et sprede-klæbemiddel (kun tilladt i konventionel produktion).

Trips

Vi ser stadig en del trips, specielt i stille vejr med høj luftfugtighed. Som skrevet mange gange før, er det vanskeligt at time bekæmpelsen korrekt, men sandsynligheden for god effekt er størst under ovennævnte vejrforhold.

Følgende midler er godkendt til brug mod trips i kål (ikke alle typer kål - se etiket):

0,2 kg pr. ha [Karate 2.5 WG](#), max 3 behandlinger i broccoli, blomkål, rosenkål, savoy-, rød- og hvidkål. Behandlingsfrist 3 dage. Max 3 behandlinger.

0,2 l pr. ha [Cyperb 100](#) i hvidkål, rosenkål, rødkål og savoykål, max 1 behandling. Behandlingsfrist 7 dage

0,225 l pr. ha [Fastac 50](#) i hovedkål, broccoli og blomkål. Behandlingsfrist 7 dage. Max 2 behandlinger

Se GartnerTidende nr. 9 for en nærmere omtale af dette skadedyr!

Kålbladlus

I mange kålmarker ses der nu en større udbredelse af kålbladlusen, hvis kolonier afsløres af misfarvninger og krøllede blade. I flere tilfælde har naturlige fjender og/eller bekæmpelse ført til bortdøende kolonier, men hold alligevel øje med, om der sker en spredning af vingede kålbladlus til andre planter. Mht. bekæmpelse henvises til [GrønsagsNyt nr. 10](#).

Bekæmpelse af bladsvampe

Der ses nu begyndende angreb i bunden af kålen af både phoma og alternaria. Fortsæt derfor strategien til forebyggelse af lagersvampe med et godkendt fungicid, specielt i tætte kulturer.

Løg

Gråskimmel

Hvis der stadig er enkelte løgarealer, der ikke er sprøjtet 2. gang med Signum - og med det fugtige vejr vi har haft - er det endnu mere vigtigt at få udført to behandlinger i løg der skal lagres, med 1 kg Signum WG pr. ha hver gang (sprøjtefrist: 7 dage).

Sprøjtefrister:

Alle doseringer er pr. ha.

Vedr. sprøjtefrister, afstandskrav og restriktioner vedr. antal behandlede ha, henvises via midlernes hyperlink til middeldatabasen og til [Planteværn i spiseløg 2017](#).

Det er brugerens ansvar, at alle regler omkring anvendelse bliver overholdt. Følg derfor linkene på de enkelte midler til [middeldatabasen](#).

Næste års løgarealer

Husk allerede nu at vælge hvilke arealer, der skal være løg i næste år og lave en strategi for jordbehandling til bekæmpelse af rodukrudt. Arealer, hvor der skal være løg året efter, er jo fritaget

for forbuddet mod jordbehandling. Husk også at få taget jordprøver, så gødningsplanen kan optimeres og der kan kalkes i efteråret, hvis der er behov.

Lagertørring af løg

Sørg for god beluftning, når løgene kommer ind på lageret, gerne op til 400 m³ yderluft pr. ton pr. time, indtil løgene er overfladetørrede. Overfladetørringen bør kun tage nogle få døgn, indtil løgene er "rasletørre". Luftfugtigheden i de øverste løg skal være faldet til ca. 75 %. Det varer typisk et til tre døgn for løg, som har gennemgået en normal, god markvejring.

Derefter skal temperaturen hæves til den efterfølgende tørring. Der skal vælges enten at ligge på 19-20 °C eller 35 °C. Der må ikke tørres med temp. på mellem 23 og 28 °C.

På Vacc-Tek anlæg kan temperaturen hæves til 35 °C så hurtigt som muligt efter indlagring. Dette gøres ved at der recirkuleres meget og luftfugtigheden vil så stige. Dette må kun ske kortvarigt og efter to tre dage skal den begynde at falde igen. Det har vist sig at den høje luftfugtighed i opvarmningsfasen giver mindre afskalning af løgene end hvis der varmes op til 35 °C over en længere periode med lav luftfugtighed. Det er en god ide at tørre alle økologiske løg med 35 °C. Opvarmningen skal ske i mindst en uge, så løgene er gennemvarme med 35 °C i 5 dage.

Næste års økologiske løgarealer

I de økologiske marker, hvor der skal være løg i 2018, er det endnu mere vigtigt, at der bekæmpes ukrudt her i efteråret. Det er selvfølgelig vigtigt med efterafgrøder for at forbedre jordstruktur og øge det organiske indhold i jorden. Men det er endnu mere vigtigt, at jorden er fri for besværlige ukrudtsarter. En god måde at få bugt med dette er at holde jorden sort med stubharven, hele efteråret og vinteren igennem. Kvik, Svinemælk og andet rodukrudt er totalt ødelæggende for et godt resultat i løgene.

Dette giver også en reduktion af nematoder og snegle.

Sørg desuden for kun at vælge de bedste marker til løg. Stenfyldte arealer dur ikke til løg. Der beskadiges for mange og det giver for dårlig holdbarhed på lageret. Sten er desuden også kun til besvær ved ukrudtsbekæmpelsen.

Gulerod, persillerod og pastinak

Gulerodsfluen, graddage

Der fanges fortsat gulerodsfluer på gule limplader i gulerodsmarkerne. Køligt og ustadigt vejr er med til at strække æglægning ud over en længere periode. Man regner med, at der går ca. 500 graddage (basistemperatur +3 °C) fra æglægning, til skaderne begynder at optræde på rødderne. Du kan finde en graddageberegner på Landbrugsinfo:

(https://www.landbrugsinfo.dk/Planteavl/Vejret/Sider/PL_Graddageberegner.aspx). Hvis 10. august plottes ind som starttidspunkt for æglægning, vil man i år kunne forvente de første synlige skader 25. september i Midt- og Nordjylland. Æg lagt efter 1. september vil ifølge denne model tidligst give skader i december. På Sjælland, hvor vintergulerødder høstes til kasselager og gulerodsfluens larver overvintrer på marker uden halmdækning, vil jordtemperaturen i løbet af vinteren og foråret være afgørende for, hvornår æglægningen toppe. Efter en mild vinter med 25. juli som starttidspunkt for æglægning på Sjælland, forventes de første skader 30. august.

Rødbeder

Svampesygdomme

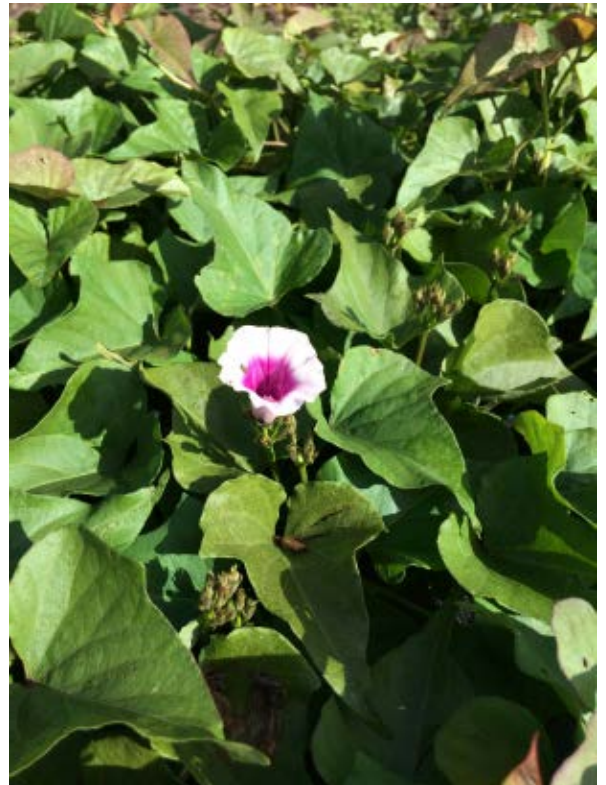
Rødbeder stortrives i en våd sæson som denne. Det gør bladplet og bederust også. Bladplet bliver sjældent tabsgivende i rødbeder, men lige netop i år kan betingelserne være til stede. Rust ses hyppigere som tabsgivende angreb i pletter i rødbederne. Amistar er godkendt til bekæmpelse af rust og bladplet. Switch 62,5 WG er godkendt til kontrol af rodfiltsvamp og knoldbægersvamp. Armicarb 85 SP kan bruges i økologiske rødbeder mod meldug.

Sødkartofler

GartneriRådgivningen gennemfører i år testproduktion af sødkartofler på friland på to lokaliteter. Sæsonen i år har indtil videre været med ustabil vej og færre solskinstimer. Da sødkartofler er meget varmekrævende, ses det tydeligt på udviklingen af planterne. Det er først nu, de begynder at dække bedene med blade og kun i en enkelt sort er de begyndt at blomstre. Men selv nu giver ukrudt fortsat udfordringer. Sødkartoffelsnerlerne vokser så langsomt, at de ikke yder konkurrence af betydning over for ukrudt. Håndlugning er eneste mulighed. Sødkartofflernes rodnet er relativt svagt. Man kommer let til at trække sødkartoflerne med op, når der trækkes ukrudt op.

Projektet er støttet af Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneriprodukter

Blomstring i sødkartofler >>>

*Først nu begynder sødkartoflerne at dække bedene.
Foto: 22. august 2017*

Arrangementer

Porretur til Holland med besøg på porretemadagen Landelijke Preidag i Vredepeel, tirsdag d. 10. oktober om aftenen til 12. oktober 2017.

På vej derned arrangeres 2-3 avlerbesøg med fokus på bl.a. flowpack og moderne lagerfaciliteter til overvintring.

Der vil være samkørsel fra Kolding. Alternativt kan man tage fly til Hamborg og møde os der.

Det fulde program for temadagen kan findes på: <http://www.wur.nl/nl/Expertises-Dienstverlening/Onderzoeksinstituten/plant-research/Praktijkonderzoek-Akkerbouw-Groene-Ruimte-en-Vol-legrondsgroenten-AGV/Proef-en-demonstratiebedrijven/Landelijke-Preidag-2017.htm>)

Der vil være hjælp til oversættelse fra tysk/hollandsk til engelsk/dansk

Tilmelding sker til Emma Skov, ESK0@seges.dk eller på telefon: 30 66 61 78

Fuldt program udsendes snarest.

Øvrige arrangementer:

- 1.-3. september Food Festival, Aarhus
- 2.-3. september [Økologisk Høstmarked](#)
- 12. september Markbesøg, Aarstiderne, Barritskov, kl. 14.30-17.30.
Faste kørsel, mobil grøngødning, Smagsmarken og det nye pakkeri.
Gratis, [men tilmelding er nødvendigt](#).
ØLs hjemmeside. Økologisk Landsforening og Aarstiderne.
- 17. september [Åbent Landbrug](#)
- 26.-29. september Open Days i Holland

Se nyheder på:

Ole Scharff

Tlf: 87 40 66 34/40 73 19 58
ohs@seges.dk

Richard de Visser

Tlf: 87 40 66 10/30 53 87 16
rdv@seges.dk

Karina Frandsen

Tlf: 87 40 66 12/21 64 80 85
kfr@seges.dk

Lars Møller

Tlf: 40 84 30 11
lrn@seges.dk

Pernille Kynde

Tlf: 30 51 62 14
pbk@seges.dk

Peder Krogsgård

Tlf: 40 37 46 51
pkl@seges.dk

Emma Christiani Skov

Tlf: 87 40 66 01/30 66 61 78
esko@seges.dk